

BÁO CÁO THAM LUẬN

“Vai trò và sự tham gia của hệ thống ngân hàng với công tác triển khai thanh toán không dùng tiền mặt (TTKDTM) trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi”

Ngày 28/10/2021, Thủ tướng Chính Phủ ban hành Quyết định số 1813/QĐ-TTg về việc phê duyệt Đề án phát triển TTKDTM giai đoạn 2021 – 2025, trong đó, giao Ngân hàng Nhà nước Việt Nam làm đầu mối chủ trì, phối hợp với các bộ, ngành liên quan, các địa phương tổ chức triển khai, theo dõi thực hiện các giải pháp trong Đề án.

Thời gian qua, ngành Ngân hàng cả nước nói chung và ngành Ngân hàng trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi nói riêng đã triển khai đồng bộ, tích cực các giải pháp để TTKDTM ngày càng phổ biến trong xã hội, đưa lại nhiều tiện ích cho người dân, doanh nghiệp và nền kinh tế. Trên địa bàn tỉnh, Ngân hàng Nhà nước chi nhánh tỉnh Quảng Ngãi đã chỉ đạo Ngân hàng Nông nghiệp và PTNT chi nhánh tỉnh Quảng Ngãi phối hợp với Cục Thuế tỉnh thực hiện thí điểm Đề án nộp thuế điện tử đối với cá nhân kinh doanh trên địa bàn tỉnh, đã đạt được kết quả nhất định, tiết kiệm thời gian, chi phí và tạo thuận lợi cho các cá nhân kinh doanh nộp thuế và ngân sách nhà nước; từ đó, đã chỉ đạo các Chi nhánh ngân hàng thương mại trên địa bàn triển khai thực hiện mở rộng nộp thuế điện tử đối với cá nhân kinh doanh trên địa bàn tỉnh. Đồng thời, Ngân hàng Nhà nước chi nhánh tỉnh Quảng Ngãi đã chủ trì, tham mưu cho UBND tỉnh ban hành kế hoạch số 144/KH-UBND ngày 13/9/2022 triển khai thực hiện Đề án phát triển TTKDTM giai đoạn 2022-2025 trên địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, đồng thời chỉ đạo các chi nhánh ngân hàng trên địa bàn nghiêm túc triển khai thực hiện các giải pháp để thúc đẩy TTKDTM trên địa bàn.

Hệ thống ngân hàng trên địa bàn đã tích cực tham gia, triển khai thực hiện nhiều giải pháp để đẩy mạnh TTKDTM và đạt được một số kết quả như sau:

1. Về triển khai đồng bộ, quyết liệt các cơ chế, chính sách về phát triển TTKDTM

Ngân hàng Nhà nước chi nhánh tỉnh Quảng Ngãi đã tiếp tục tổ chức triển khai tích cực các đề án, chương trình, kế hoạch, chính sách nhằm thúc đẩy TTKDTM và hoạt động ngân hàng số, như: Kế hoạch triển khai Đề án phát triển TTKDTM giai đoạn 2021 - 2025; Kế hoạch Chuyển đổi số ngành Ngân hàng đến năm 2025, định hướng đến năm 2030; Kế hoạch của ngành Ngân hàng triển khai Quyết định số 06/QĐ-TTg ngày 06/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án phát triển ứng dụng dữ liệu về dân cư, định danh và xác thực điện tử phục vụ chuyển đổi số quốc gia giai đoạn 2022 - 2025, tầm nhìn đến năm 2030 (Đề án 06)...

2. Về nâng cấp, phát triển hạ tầng thanh toán hiện đại

Hạ tầng phục vụ TTKDTM, nhất là thanh toán điện tử luôn được các ngân hàng chú trọng đầu tư nhằm nâng cao chất lượng, năng lực xử lý, đảm bảo an ninh – an toàn và bổ sung tiện ích, dịch vụ. Các ngân hàng đã không ngừng đầu tư hạ tầng kỹ thuật, công nghệ hiện đại nhằm cung cấp các sản phẩm, dịch vụ hiện đại, tiện ích, gia tăng trải nghiệm cho khách hàng.

Mạng lưới ATM, POS được lắp đặt đến tất cả các huyện, thị xã, thành phố trong tỉnh đáp ứng nhu cầu giao dịch của khách hàng. Đến cuối tháng 12/2023, toàn tỉnh có 228 máy ATM và 1.780 máy POS/EFTPOS/EDC, số lượng đơn vị chấp nhận thẻ là 1.856 đơn vị.

Bên cạnh đó, việc chấp nhận thanh toán QR Code đã và đang được phủ khắp cơ sở kinh doanh (cửa hàng tạp hóa, nhà hàng, khách sạn, quán cà phê, cửa hàng cung cấp các dịch vụ khác...) và đang mở rộng dần tới các cơ sở y tế, bệnh viện, trường học. Đến 31/12/2023, các chi nhánh ngân hàng đã đặt hơn 5.200 QR Code và có những ưu đãi giảm giá khi người sử dụng dịch vụ thực hiện thanh toán bằng cách quét mã QR. Việc thanh toán qua mã QR đã dần được người tiêu dùng chấp nhận và sử dụng, tạo điều kiện triển khai phủ rộng mã QR khắp các đơn vị kinh doanh trên địa bàn. Bằng hình thức này, các Chi nhánh ngân hàng đã chủ động hướng khách hàng dần dần dịch chuyển sang thanh toán thông qua tài khoản, hạn chế sử dụng tiền mặt.

3. Về phát triển sản phẩm, dịch vụ thanh toán hiện đại

Nhiều sản phẩm, dịch vụ thanh toán thân thiện, tiện ích, ứng dụng công nghệ hiện đại được các ngân hàng cung ứng, đáp ứng nhu cầu thanh toán đa dạng mang lại trải nghiệm và sự hài lòng cho khách hàng.

Số lượng khách hàng mở và sử dụng tài khoản thanh toán liên tục tăng qua các năm, dịch vụ thẻ ngân hàng ngày càng phát triển. Hiện có 172% số người trưởng thành có tài khoản giao dịch tại ngân hàng hoặc các tổ chức được phép.

Thanh toán qua Internet, Mobile và phương thức QR Code tăng trưởng nhanh; trong năm 2023, số lượng giao dịch TTKDTM đạt tốc độ tăng trưởng 94,56%. Nhiều dịch vụ ngân hàng được thực hiện hoàn toàn trên kênh số với quy trình, thủ tục đơn giản, nhanh chóng. Số lượng giao dịch và giá trị giao dịch qua các ứng dụng số ngày càng tăng, là minh chứng cho sự phát triển của TTKDTM trên địa bàn tỉnh.

4. Về đẩy mạnh thanh toán điện tử trong dịch vụ hành chính công

Ngân hàng Nhà nước chi nhánh tỉnh Quảng Ngãi đã ban hành nhiều văn bản hướng dẫn, chỉ đạo các ngân hàng trên địa bàn triển khai các sản phẩm, dịch vụ thanh toán phù hợp với đặc thù thanh toán dịch vụ công và áp dụng chính sách ưu đãi miễn, giảm phí nhằm thúc đẩy TTKDTM đối với dịch vụ công.

Các Chi nhánh ngân hàng trên đã địa bàn tích cực, chủ động phối hợp với các cơ quan, đơn vị liên quan đẩy mạnh triển khai TTKDTM đối với dịch vụ công, cho phép khách hàng dễ dàng thực hiện thanh toán trực tuyến các khoản phí/lệ phí thủ tục hành chính, khai và nộp thuế, đóng bảo hiểm xã hội/bảo hiểm y tế, điện, nước...và tiếp tục phối hợp triển khai đối với lĩnh vực chi trả trợ cấp, an sinh xã hội. Nhờ đó, công tác thu ngân sách nhà nước, dịch vụ giáo dục, y tế, điện, nước, chi trả lương hưu, bảo hiểm y tế, trợ cấp bảo hiểm xã hội, trợ cấp thất nghiệp không dùng tiền mặt được chú trọng, tăng cường và đạt kết quả tích cực. Cụ thể như:

a/ Với dịch vụ thu ngân sách nhà nước:

- Tỷ lệ doanh nghiệp, cá nhân, hộ kinh doanh trên địa bàn thực hiện nộp thuế qua ngân hàng đạt 95%.

- Số lượng doanh nghiệp nộp thuế hải quan qua ngân hàng là 132/135 doanh nghiệp nộp thuế hải quan

b/ *Với dịch vụ thanh toán tiền điện:* có 98% số đơn vị, doanh nghiệp, hộ gia đình thanh toán tiền điện bằng phương thức TTKDTM.

c/ *Với dịch vụ thanh toán tiền nước:* có 92% số đơn vị, doanh nghiệp, hộ gia đình, cá nhân thanh toán tiền nước bằng phương thức TTKDTM.

d/ *Với dịch vụ thanh toán tiền học phí:*

- Hiện nay trên địa bàn tỉnh có 03 trường đại học, 06 trường cao đẳng và 583 cơ sở giáo dục (gồm: mầm non, tiểu học, THCS, THPT, trung tâm GDNN, GDTX):

+ Một số Chi nhánh ngân hàng đã phối hợp thu hộ học phí cho các trường đại học, cao đẳng như: Đại học Tài chính Kế toán Quảng Ngãi (do BIDV CN Quảng Ngãi, Vietcombank CN Quảng Ngãi phối hợp thu hộ học phí), Đại học Phạm Văn Đồng (do Vietinbank CN Quảng Ngãi và Vietcombank CN Quảng Ngãi phối hợp thu hộ học phí), Cao đẳng Nghề Quảng Ngãi (do BIDV CN Dung Quất phối hợp thu hộ học phí).

+ Số lượng các cơ sở giáo dục trực thuộc Sở Giáo dục và Đào tạo quản lý: 37/39 đơn vị thực hiện thu học phí bằng phương thức TTKDTM, đạt tỷ lệ 94,8%.

+ VỚI các cơ sở giáo dục trực thuộc UBND các huyện, thị xã, thành phố: có 5/13 huyện, thị xã, thành phố đã thực hiện thu học phí bằng phương thức TTKDTM; đạt tỷ lệ 38,4%.

- Số học sinh đã thực hiện nộp học phí bằng phương thức TTKDTM là 43.206/171.099 học sinh, đạt tỷ lệ 25,25%; trong đó:

+ Học sinh cấp THPT và trung tâm GDTX thuộc Sở Giáo dục và Đào tạo quản lý: 30.156/39.606 học sinh, đạt tỷ lệ 94,8%.

+ Học sinh cấp Mầm non, Tiểu học và THCS thuộc UBND các huyện, thị xã, thành phố quản lý: 13.050/131.493 học sinh, đạt tỷ lệ 9,92%.

e/ *Với dịch vụ thanh toán tiền viện phí:*

Đến cuối năm 2023, 100% cơ sở khám chữa bệnh công lập tuyến tỉnh, huyện đã triển khai thanh toán viện phí bằng phương thức TTKDTM, với hơn 2.500 lượt thanh toán.

g/ *Với các dịch vụ chi trả an sinh xã hội:*

- Đối với việc chi trả các chế độ bảo hiểm xã hội (ốm đau, hưu trí, tai nạn lao động và bệnh nghề nghiệp, tử tuất, thai sản) và trợ cấp thất nghiệp trên địa bàn đô thị: số lượng người được chi trả thông qua các phương thức TTKDTM là 98.330/105.585 người hưởng, đạt tỷ lệ 93%. Tổng giá trị chi trả thông qua các phương thức TTKDTM là 1.036 tỷ đồng.

- Đối với việc chi trả các khoản chính sách ưu đãi người có công với cách mạng, bảo trợ xã hội trên địa bàn đô thị:

+ Số lượng người được chi trả các khoản chính sách ưu đãi người có công với cách mạng thông qua các phương thức TTKDTM là 2.301/34.130 người hưởng, đạt tỷ lệ 6,74%. Tổng giá trị chi trả thông qua các phương thức TTKDTM là 4,950 tỷ đồng.

+ Số lượng người được chi trả các khoản chính sách bảo trợ xã hội thông qua các phương thức TTKDTM là 19.080/86.514 người hưởng, đạt tỷ lệ 22,05%. Tổng số tiền trợ cấp được chi trả thông qua các phương thức TTKDTM là 9,823 tỷ đồng.

Nhìn chung, việc đẩy mạnh TTKDTM đối với việc nộp thuế, phí, lệ phí, phạt vi phạm hành chính, thanh toán hóa đơn điện, nước, học phí, viện phí, chi trả an sinh xã hội đã có những chuyển biến tích cực, hình thành thói quen của người dân, doanh nghiệp góp phần giảm chi phí xã hội liên quan đến tiền mặt. Đồng thời, việc không sử dụng tiền mặt trong thực hiện nghĩa vụ tài chính khi công dân, doanh nghiệp làm việc với cơ quan Nhà nước mà chuyển sang thanh toán trực tuyến sẽ đảm bảo an toàn và minh bạch.

5. Về đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền, đào tạo, hướng dẫn về TTKDTM, thanh toán điện tử

Ngành Ngân hàng trên địa bàn cùng các sở, ngành liên quan, các địa phương đều chú trọng triển khai thực hiện các hoạt động thông tin, tuyên truyền và giáo dục tài chính đến người dân, doanh nghiệp để có đủ kiến thức, kỹ năng cần thiết và tin tưởng sử dụng dịch vụ TTKDTM một cách an toàn, hiệu quả. Trong đó, các Chi nhánh ngân hàng thương mại đã tăng cường tuyên truyền, vận động, hướng dẫn người dân đăng ký tài khoản ngân hàng, sử dụng app để thúc đẩy TTKDTM.

Có thể thấy, hệ thống ngân hàng trên địa bàn tỉnh đóng vai trò quan trọng trong việc đẩy mạnh TTKDTM trên địa bàn. Sự tham gia tích cực, chủ động của các Chi nhánh ngân hàng trong công tác triển khai TTKDTM đã tạo sự chuyển biến tích cực về TTKDTM trong nền kinh tế địa phương; TTKDTM đang càng trở nên phổ biến với mọi tầng lớp nhân dân trong tỉnh, tạo động lực cho sự phát triển của các dịch vụ thanh toán số thông minh, góp phần đưa đất nước ta tiến nhanh hơn tới một xã hội số trong tương lai./.

NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC CHI NHÁNH TỈNH QUẢNG NGÃI